

Sak nr 03/12

23. april 2012 har Nasjonal nemnd for overdragelse av spesialistpraksis avsagt slik

AVGJØRELSE

Nemndas sammensetning: Nils Grytten
Truls Disen
Arve Kristiansen

Parter: , fratredende part

, tiltredende part

I. INNLEDNING

Saken gjelder uenighet om vederlag i forbindelse med overdragelse av spesialistpraksis innen hudsykdommer. Praksisen er lokalisert i Kristiansand, og har driftsavtale med Helse Sør-Øst RHF. Saken behandles etter reglene i rammeavtale mellom De regionale helseforetak og Legeforeningen om avtalepraksis for spesialister pkt 11.1.

Slik saken foreligger for nemnda, gjelder tvisten mellom partene kun størrelsen på opparbeidet praksis. Det foreligger ikke utstyr eller inventar som inngår i overdragelsen.

Etter samtykke fra begge parter har nemnda besluttet at saken skal avgjøres etter en skriftlig behandling.

Sentralstyret i Legeforeningen har gitt retningslinjer som gjelder for nemndsbehandling ved overdragelse av privat spesialistpraksis med driftsavtale. Nemnda har lagt disse, samt voldgiftslovens ufravikelige bestemmelser, til grunn for sitt arbeid med saken.

Partene har fri rådighet over sakens gjenstand og nemnda kan ikke treffe en avgjørelse som går utenfor partenes påstander.

Nemnda har kommet frem til en enstemmig avgjørelse. Avgjørelsen er basert på sakens dokumenter og partenes skriftlige redegjørelser.

II. SAKENS BAKGRUNN

Nemnda legger følgende *faktum* til grunn for sin avgjørelse:

Type praksis

fikk i 2005 tildelt en hudlegehjemmel for drift av slik spesialistpraksis i Kristiansand. Praksisen ble samlokalisert med en annen hudlege og legene dannet som ledd i driften . Dette DAet var et rent driftsselskap hvor legene innbetalt sine driftskostnader etter en nærmere bestemt fordelingsnøkkel.

driftsavtale har vært på 60 % i klasse III.

Det er opplyst å ha vært gitt et bredt tilbud innenfor spesialiteten, herunder allergologi, lysbehandling, hudkirurgi mv.

Ved uttreden av selskapet ønsker gjenværende lege å fortsette i solopraksis. Navnet på virksomheten beholdes av (gjenværende lege).

Dette innebærer at tiltredende part ikke skal inn i nåværende lokaler, eller samlokaliseres med tidligere kollega av .

Lokaler, beliggenhet

Ettersom tiltredende part ikke skal overta noen lokaler, finner ikke nemnda det nødvendig for sin avgjørelse å foreta noen gjennomgang av dette.

Personell

I fratredende leges driftsselskap har det vært ansatt fire sykepleiere i 60 % stilling. Ingen av disse blir med til tiltredende parts praksis.

Systemer i praksisen. Avtaler

Fratredende part har benyttet journalsystemet Infodoc Plenario. Det vil bli gjort uttrekk av dette systemet slik at tiltredende lege får overtatt pasientporteføljen i praksis.

Det er fra fratredende part vist til andre avtaler/systemer som har vært benyttet i praksisen, herunder lovpålagt tilknytning til bedriftshelsetjeneste, HMS-system, serviceavtaler for medisinsk utstyr og IT mv. Ettersom tiltredende part verken overtar lokaler, utstyr eller ansatte, får dette ingen relevans i denne saken.

Fratredende part har videre opplyst hvilket regnskapsbyrå og revisor han har benyttet. Dette kan sikkert være nyttig for tiltredende part, men er likevel ikke faktorer som naturlig kommer inn under de elementer som fratredende part kan kreve vederlag for etter rammeavtalens bestemmelser.

Økonomiske forhold

Det gjengis følgende nøkkeltall fra fratredende regnskap de siste tre regnskapsår:

	Driftsinntekter	Kostnader	Driftsresultat
2008	2 898 775	1 713 656	1 185 119
2009	3 200 302	1 991 090	1 209 212
2010	2 817 013	1 344 883	1 472 130

Kontinuitet/fravær

Praksisen har vært drevet siden 2005. Det har så langt nemnda kjenner til ikke vært avbrudd i praksisdriften av betydning siden oppstarten.

Andre forhold

avslutter sitt virke i Kristiansand for å drive praksis videre i Stavanger hvor han har fått tildelt driftshjemmel fra Helse Vest RHF. Ved utlysning av hjemmelen i aktuelle sak i november 2011 meldte det seg 2 søkere, hvorav den ene, fikk tildelingen.

III. PARTENES KRAV/ANFØRSLER

Fratredende part, har i korthet anført følgende:

Det fremsatte krav gjelder kun opparbeidet praksis, ettersom det ikke overdras noe utstyr eller inventar.

Praksisen har vært kontinuerlig drevet siden oppstart i 2005. Det er benyttet det mest oppdaterte journalsystemet, Infodoc Plenario, og tiltredende part kan overta pasientene ved uttrekk av dette systemet på selgers bekostning.

Ettersom nærmeste sykehusavdeling har vært Rikshospitalet, har praksisen hatt et bredt faglig tilbud, herunder høy bruk av kirurgiske takster og andre prosedyrer. Det som overdras er en praksis med god faglig standard. I særlig grad vil det være merverdien av det opparbeidede pasientgrunnlag hvor det de siste årene har vært ventetid på opp mot 4-5 måneder, som i denne saken vil være den vesentlige faktor.. Til tross for kun 60% aktivitet siden sommeren 2009, har det vært høy inntjening. Dette må anses dokumentert gjennom fremlagte næringsoppgaver.

har vist til andre overdragelser som er anført å ha parallellitet med aktuelle sak.

Det er bedt om at vederlaget settes til kr 500 000,-.

*****

Tiltredende part, har i korthet anført:

I denne saken mottar kjøper kun en pasientliste. Det overtas ingen kontorrutiner, opplært personell, samarbeidsavtaler, husleieavtale eller systemer i praksisen mv. Dette anses å være de mest vesentlige elementer i begrepet «opparbeidet praksis». Ettersom tiltredende heller ikke kan fortsette i samme lokaler som , blir også verdien av pasientgrunnlaget mindre. Erfaringsmessig forsvinner en del av pasientgrunnlaget når praksis skifter eier og ny innehaver ikke fortsetter i samme lokaler.

Det er vist til nemndsavgjørelser som menes å ha betydning for nemndas vurdering i denne sak, nærmere bestemt sak 02/08 hvor vederlaget ble satt til kr 100 000,- og sak 03/08.

har bedt om at vederlaget fastsettes til kr 150 000,-.

IV. NEMNDAS SYN PÅ SAKEN

Nemnda vil innledningsvis understreke at selve driftstilskuddshjemmelen (avtalen) ikke er gjenstand for overdragelse, denne tildeles av det regionale helseforetaket gjennom et forvaltingsvedtak etter forutgående utlysning.

Vurderingen av ”opparbeidet praksis” skal heller ikke baseres på rent forretningsøkonomiske kriterier og er ikke sammenfallende med forretningsbegrepet ”goodwill” slik det tradisjonelt kjennes fra andre områder.

Nemndas oppgave vil være å søke å finne merverdien som overtagende lege får som følge av at hun overtar en opparbeidet praksis, fremfor å starte praksis uten slikt grunnlag.

Forutsetningen er at det skal foretas en skjønsmessig, objektiv vurdering av praksisens verdi og nemnda viser særlig til rammeavtalens pkt 11.1, kommentarer til denne samt retningslinjene som er vedtatt av sentralstyret i Legeforeningen.

I følge disse skal verdien av opparbeidet praksis fastsettes etter en helhetsvurdering hvor en bl. a. vektlegger følgende relevante kriterier:

- Kontinuitet
- Type praksis (gruppe- eller solo)
- Kontorrutiner
- Opplært personell
- Attraktivitet/ beliggenhet
- Omsetning
- Pasientgrunnlag
- Samarbeidsavtaler
- Systemer i praksisen (eks journalsystem)
- Husleieavtaler og andre leieavtaler

Den innbyrdes og nærmere vektning av kriteriene er ikke angitt i retningslinjene, men er overlatt til nemnda å avgjøre ut fra det konkrete saksforhold. Det vil også være grunnlag for å vektlegge andre, relevante kriterier dersom saken skulle gi slik foranledning.

Nemnda er i sin vurdering bevisst på at regelverket og retningslinjene søker å balansere mellom fratredende leges rettmessige behov for et økonomisk oppgjør for overdragelse av opparbeidede verdier i sin praksis, mot rekrutteringshensyn og ønsket om at den best kvalifiserte lege skal gis mulighet til å starte opp i en praksis.

For ordens skyld skal også nevnes at Legeforeningen i et samarbeid med Helse Sør-Øst RHF har utgitt en ”kommentarutgave” til Rammeavtalen, herunder bestemmelsene som omhandler overdragelse. Disse er lagt til grunn for nemndas behandling og vurdering i denne saken.

*****

Nemnda vil innledningsvis bemerke at det ikke betviles at . . . har drevet en moderne spesialistpraksis som har vært etterspurt av pasientene og henvisende instanser. Praksisen har hatt en standard som oppfyller kriteriene til driftstilskuddsklasse III.

I denne saken er det likevel ikke til å komme utenom at mange av de elementer som skal inngå i vurderingen av «opparbeidet praksis» ikke er gjenstand for overdragelse mellom

partene. Tiltredende part får bl. a. ingen nytte av at [redacted] har drevet i gruppepraksis, hans opparbeidede kontorrutiner, opplærte personell, avtaler og systemer i praksisen. Dette er kriterier som i nemndspraksis gjennomgående tillegges betydelig vekt.

Av verdier som overføres, kan nemnda kun se at det i denne sak kun dreier som det pasientgrunnlaget som [redacted] har opparbeidet og som gjøres tilgjengelig for [redacted]

Den merverdi dette pasientgrunnlaget utgjør på hennes hånd, er likevel, etter nemndas syn, nokså beskjeden.

Det vises i den anledning til at [redacted] tidligere kompanjong vil drive Kristiansand [redacted] videre, og erfaringsmessig vil en del pasienter fortsatt ønske å komme til behandling hos personell og i lokaler de er kjent med fra før. Særlig antas dette å kunne gjelde lysbehandlingspasienter som i stor grad har kontakt med hjelpepersonell under behandlingen. Når [redacted] dermed må starte opp i nye lokaler, under nytt navn og med nytt personale mv., er nemnda derfor i tvil om hvor stor grad hun faktisk får nytte av den pasientportefølje som [redacted] har opparbeidet. Kontinuiteten mellom fratredende lege og tiltredende lege er i alle fall ikke til stede.

Langt på vei antar nemnda således at [redacted] må bygge opp sin praksis fra bunnen av og bare i begrenset utstrekning vil kunne nyttiggjøre seg det pasientgrunnlag hun overtar fra [redacted]

Vederlaget/kjøpesummen som skal utmåles i denne saken må således etter nemndas vurdering bli i den lavere skala.

Nemnda har ikke funnet fullt ut sammenlignbare saker som gir anvisning for verdifastsettelsen i denne sak. En har sett hen til sak 02/08, som også påberopt av kjøper, hvor vederlaget ble satt til kr 100 000,- og nemnda anser at vederlaget må ligge noe høyere i denne sak ettersom det i aktuelle sak ikke har vært noe driftsstans og aktiviteten i praksisen (og dermed formentlig også pasientgrunnlaget) noe høyere.

Sak 03/08 gjaldt et annet fagområde, men problemstillingene var likevel noe parallelle med aktuelle sak. I den saken ble vederlaget satt til kr 200 000,-. Dette gjaldt riktignok en avtalehjemmel i 100 %, men i driftsklasse II.

Overdragelser som har foregått uten nemnd og uten at nemnda nærmere kjenner til de konkrete omstendigheter, tillegges mindre vekt.

Etter en helhetsvurdering av relevante kriterier, sakens spesielle forhold og tidligere nemndsavgjørelser, fastsetter nemnda kjøpesummen til kr 200 000,-.

I henhold til retningslinjene skal nemnda fastsette en oppfyllelsesfrist. Nemnda finner at den skal settes til 1 måned regnet fra denne avgjørelses datering.

Nemndas omkostninger fordeles iht. retningslinjene med en halvpart på hver av partene.

Avgjørelsen har budt på en del tvil, men er på alle punkter enstemmig.

IV. SLUTNING

1. Vederlaget for praksis settes til kr 200 000,- *-kronertohundretusen -*
2. Oppfyllelsesfristen settes til 1 måned regnet fra denne avgjørelses datering
3. Partene betaler in solidum – en for begge og begge for en – nemndas omkostninger etter oppgave

Bergen/Ålesund/Harstad 23. april 2012

(sign.)

Truls Disen

Nils Grytten

(sign.)

Arve Kristiansen